

రక్కె ర్యానై ర్యామానై శ్చ తథా హయగజై శ్నుబైః ।

వారణైశ్చ చతుర్ధంతై శ్నేషతాభ్ర నిచయోపమైః ॥ 27

భూషితం రుచిరద్వారం మతైశ్చ మృగపక్షిభిః ।

రక్కితం సుమహావీర్య ర్యాతుధానై స్నహప్రశః ॥ 28

రాక్షసాధిషతే గ్రుప్త మావివేశ మహాకపిః ॥ 29

సహేమజాంబూనవ్రుద్ధకవాళం

మహార్థ ముక్తామణిభూషితాంతమ్ ।

పరార్థ్యకాలాగరుచందనాక్తం

సరావణాంతఃపుర మావివేశ ॥ 30

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మికియే చతుర్వీంశత్ప్రహృసికాయాం
సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండ చతుర్థ స్నగః

అపదా మపహరారం దాతారం సర్వసంపదామ్ ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహామ్ ॥

ధర్మత్వా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యాది ।

పారుచే చాప్తిద్వంద్వ శ్నురైనం జహి రాపణిమ్ ॥

అథ ప్రథమ స్నగః

తత స్న మధ్యంగత మంశమంతం

జ్యోతాన్ని వితానం మహ దుధ్వమంతమ్ ।

దదర్స్య ధీమాన్ దివి భానుమంతం

గోష్టై వృషం మత్త మివ భ్రమంతమ్ ॥ 1

లోకస్వ్య పాపాని వినాశయంతం

మహాదధిం చాపి సమేధయంతమ్ ।

భూతాని సర్వాణి విరాజయంతం

దదర్స్య శీతాంశు మధ్మాభియాంతమ్ ॥ 2

యా భూతి లక్షీ ర్యావి మందరస్తా
తథా ప్రదోషేషు చ సాగరస్తా ।
త్రట్టెవ తోయేషు చ పుష్టిరస్తా
రరాజ సా చారునిశాకరస్తా ॥

3

చంద్రప్రకాశవర్ణనమ్
హంసో యథా రాజతపంజరస్తః
సింహో యథా మందరకందరస్తః ।
ఎరో యథా గర్వితకుంజరస్తః
చంద్రో విబ్రాజ తథాంబరస్తః ॥

4

శ్మితః కకుద్మానివ తీక్ష్ణశృంగో
మహాచల శైవ్యత ఇవోచ్చశృంగః ।
పాస్తీవ జాంబూనద బద్ధశృంగో
రరాజ చంద్రః పరిపూర్ణశృంగః ॥

5

వినష్టశితాంబు తుషారపంకో
మహాగ్రహ గ్రాహ వినష్టపంకః ।
ప్రకాశలక్ష్మీశ్వర్య నిర్వులాంకో
రరాజ చంద్రో భగవాన్ శశాంకః ॥

6

శిలాతలం ప్రాప్య యథా మృగేంద్రో
మహారణం ప్రాప్య యథా గజేంద్రః ।
రాజ్యం సమాసాద్య యథా నరేంద్రః
తథా ప్రకాశో విరరాజ చంద్రః ॥

7

ప్రకాశచంద్రోదయ నష్టదోషః
ప్రవృత్తరక్షః పిశితాశదోషః ।
రామాభిరామేరిత చిత్తదోషః
స్వర్గప్రకాశో భగవాన్ ప్రదోషః ॥

8

తంత్రీష్వనాః కర్మసుఖాః ప్రవృత్తాః
స్వపంతి నార్యః పతిభి స్నేహుత్తాః ।
నక్తంచరా శాచి తథా ప్రవృత్తాః
ఎహార్తు మత్యమృత రౌద్రవృత్తాః ॥

9

మత్తప్రమత్తాని సమాకులాని
రథాశ్వ భద్రాసన సంకులాని ।
ఏర్జైయా చాపి సమాకులాని
దదర్న ధీమాన్ స కపిః కులాని ॥

10

పరస్పరం చాధిక మాక్షిపంతి
భుజాంశ్చ పీనా నధినిక్షిపంతి ।
మత్తప్రలాపా నధివిక్షిపంతి
మత్తాని చాన్యోన్య మధిక్షిపంతి ॥

11

రక్కాంసి వక్కాంసి చ విక్షిపంతి
గాత్రాణి కాంతాసు చ విక్షిపంతి ।
రూపాణి చిత్రాణి చ విక్షిపంతి
దృఢాని చాపాని చ విక్షిపంతి ॥

12

దదర్న కాంతా శ్చ సమాలభంత్యః
తథాపరా ప్రత పున స్వేపంత్యః ।
సురూపవక్తాశ్చ తథా హసంత్యః
క్రుఢాః పరా శాచి వినిశ్చ్యసంత్యః ॥

13

మహాగజై శాచి తథా నదద్భిః
సుపూజితై శాచి తథా సుసద్భిః ।

రాజ వీరైశ్వ వినిశ్వాపదిఖః
హ్రదో భుజంగై రివ నిశ్వాపదిఖః ॥

14

ఐధ్యిప్రధానాన్ రుచిరాభిధానాన్
సంశ్రద్ధధానాన్ జగతః ప్రధానాన్ ।
నానావిధానాన్ రుచిరాభిధానాన్
దదర్న తస్యాం పురి యాతుధానాన్ ॥

15

నవంద దృష్టౌప స చ తాన్ సురూపాన్
నానాగుణా నాత్మగుణామరూపాన్ ।
విద్యోతమానాన్ స తదామరూపాన్
దదర్న కాంశ్చిచ్చ పున ర్యురూపాన్ ॥

16

తతో వరార్థా సున్విశుద్ధభావాః
తేషాం స్త్రీయ ప్రత్యే మహామభావాః ।
ప్రియేషు పానేషు చ స్తుభావాః
దదర్న తారా ఇవ సుప్రభావాః ॥

17

శ్రీయా జ్వలంతీ స్త్రీపయోపగూఢాః
నిశీధకాలే రమణోపగూఢాః ।
దదర్న కాశ్చిత్ ప్రమదోపగూఢాః
యథా విహంగాః కుసుమోపగూఢాః ॥

18

అన్యాః పున ర్ఘర్ఘృతలోపవిష్టాః
తత్ ప్రియాంకేషు సుభోపవిష్టాః ।
భర్తుః ప్రియా ధర్మపరా నివిష్టాః
దదర్న ధీమాన్ మదనాభివిష్టాః ॥

19

అప్రాప్యతాః కాంచనరాజివద్దాః
 కాశ్చిత్ పరార్థాయ ప్రపనీయవద్దాః ।
 పునశ్చ కాశ్చిచ్ఛశలక్ష్మివద్దాః
 కాంతప్రహీణా రుచిరాంగవద్దాః ॥

20

హనుమతా సీతాన్యేషణమ్
 తతః ప్రియాన్ ప్రాప్య మనోభిరామాన్
 సుప్రీతియుక్తాః ప్రసమీక్ష్య రామాః ।
 గృహేషు హృష్ణాః పరమాభిరామాః
 హరిప్రవీర స్ని దదర్న రామాః ॥

21

చంద్రప్రకాశాశ్చ హి వ్తక్రమాలాః
 వక్కాక్షి పక్కాశ్చ సునేతమాలాః ।
 ఎభూషణానాం చ దదర్న మాలాః
 శతప్రాదానా మివ చారుమాలాః ॥

22

న త్యైవ సీతాం పరమాభిజాతాం
 పథి స్థితే రాజకులే ప్రజాతామ్ ।
 లతాం ప్రపుల్లా మివ సాధుజాతాం
 దదర్న తన్నిం మనసాభిజాతామ్ ॥

23

సనాతనే వర్తుని సన్మివిష్టాం
 రామేక్షణాం తాం మదనాభివిష్టామ్ ।
 భర్త ర్మనశ్శ్రీమ దనుప్రవిష్టాం
 శ్శీభో పరాభ్య శ్చ సదా విశిష్టామ్ ॥

24

ఉషార్దితాం సామస్యతాప్రకంరీం
 పురా వర్ణోతమ నిష్కరంరీమ్ ।

సుజాతప్రక్కా మఖిరక్తకంతిమ్
వనే ప్రస్తుతా మివ నీలకంతిమ్ ||

25

అవ్యక్త రేఖా మివ చంద్రరేఖాం
పాంసుప్రధిగ్గా మివ హేమరేఖామ్ |
క్షత్రప్రయాథా మివ బాణరేఖాం
వాయుప్రభిన్నా మివ మేఘరేఖామ్ ||

26

నీతా మపశ్యన్ మనజేశ్యరస్య
రామస్య షత్ర్మిం వదతాం వరస్య |
బభూవ దుఃఖాభిహత శ్చిరస్య
ఔషంగమో మంద జవాచిరస్య ||

27

ఇత్యార్థ శ్రీమదామాయణే, ఆదికావ్యే, వాల్మీకీయే, చతుర్యింశత్సుహర్షికాయాం,
సంహాయామ్, శ్రీమత్సుందరకాండే పంచమ స్తుర్మః

ఆపదా మపహర్షారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో సమా మ్యహామ్ ||
ధర్మతా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యాది |
పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ శ్పష్ట స్పృహః

స నికామం విమానేషు విషణ్ణః కామరూపధ్వక్ |
విచచార పున ర్లంకాం లాఘువేన సమన్వితః ||

1

అససాదాథ లక్ష్మీవాన్ రాక్షసేంద్రనివేశనమ్ |
ప్రాకారే ణార్కువర్ణైన భూస్వరే ణాభిసంవృతమ్ ||

2

రక్తితం రాక్షసై ర్షోరై స్మృంపై రివ మహాద్వయమ్ |
సమీక్షమాణో భవనం చక్కాశే కపికుంజరః ||

3